

Przestrzeń szkolna, która wspiera:

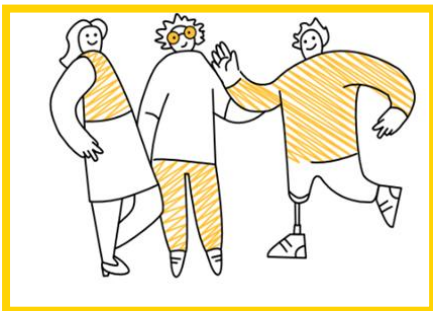
narzędzia dla opiekunów
przestrzeni wyciszenia i
regulacji

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Witajcie ponownie!

Publikacja, którą trzymacie w rękach, została przygotowana przez zespoły Fundacji International Rescue Committee Polska i International Rescue Committee Niemcy w ramach projektu „*Peace in Mind*” (PiM), współfinansowanego przez Unię Europejską. *„Przestrzeń szkolna, która wspiera: narzędzia dla opiekunów przestrzeni wsparcia i regulacji”* to **zbiór praktycznych porad dla opiekunów przestrzeni wyciszenia i regulacji emocjonalnej** (dalej „PWR” lub „przestrzeń”) w placówkach

oświatowych. Celem publikacji jest wyposażenie w wiedzę oraz wzmocnienie kompetencji osób odpowiedzialnych za organizację i codzienne funkcjonowanie PWR. Materiał rozwija i uzupełnia niektóre treści zawarte w publikacji *„Przestrzeń szkolna, która wspiera: tworzenie przestrzeni regulacji i wyciszenia wraz z uczniami”*, oferując bardziej szczegółowe wskazówki dotyczące tworzenia i pracy z młodzieżą w już istniejącej przestrzeni.

W publikacji możecie znaleźć następujące gotowe do użytku narzędzia:

- dobre praktyki w działaniu z młodzieżą przy tworzeniu przestrzeni wyciszenia i regulacji emocjonalnej,
- tabelę do współpracy ze specjalistycznymi organizacjami,
- checklistę dotyczącą standardów bezpieczeństwa w aranżowaniu PWR,
- tablicę informacyjną,
- arkusz obserwacyjny przestrzeni.

Dobre praktyki w działaniu z młodzieżą przy tworzeniu przestrzeni wyciszenia i regulacji emocjonalnej

Wykorzystaj to, co już działa - proste działania dają dobre efekty

Nie trzeba wprowadzać zupełnie nowych metod – często wystarczy kreatywnie podejść do narzędzi, które już stosujesz w codziennej pracy, np. stały się one przestrzenią dialogu i współdecydowania.

Rozmowa i refleksja są fundamentem

Projektowanie przestrzeni to przede wszystkim wymiana pomysłów i wspólne szukanie rozwiązań. Zachęcaj uczniów i uczennice do dzielenia się swoimi odczuciami i potrzebami – dzięki temu przestrzeń powstaje w odpowiedzi na realne oczekiwania młodzieży.

Zachęcaj młodzież do odważnych działań

Młodzież może nie być przyzwyczajona do podejmowania decyzji i rozwijania swoich pomysłów. Warto, aby ich pomysły miały szansę przerodzić się w realne zmiany. Z czasem zachęcajmy ich do większych, bardziej dalekosiężnych inicjatyw.

Dostosuj działania do czasu i środków

Zaczynaj od krótkich rozmów, anonimowych ankiet czy szybkich sond. Dopiero gdy pojawi się zainteresowanie i gotowość, przechodź do bardziej rozbudowanych procesów – warsztatów projektowych czy długofalowych grup roboczych.

Wykorzystaj energię zaangażowanej młodzieży

Jeśli w klasie pojawią się osoby chętne do aktywnego udziału, warto je zaangażować. To może być początek autentycznej współodpowiedzialności i liderstwa młodzieżowego, a ich inicjatywy często inspirują innych.

Wzmacniaj ciche i mniej widoczne głosy

Osoby spokojniejsze, mniej pewne siebie, nowe w szkole lub z mniejszości często najlepiej wskażą, co w przestrzeni szkolnej jest niewygodne, trudne lub wykluczające.

Traktuj przestrzeń jako proces, nie jednorazowe zadanie

Projektowanie PWR to nauka współpracy i współodpowiedzialności – krok po kroku, w tempie dostosowanym do możliwości całej społeczności szkolnej. Dzięki temu przestrzeń nie tylko powstaje, ale staje się częścią kultury szkoły.

Współpraca ze specjalistycznymi organizacjami jako wsparcie w pracy z uczniami o zróżnicowanych potrzebach

Poza bezpośrednim poznawaniem potrzeb uczniów i uczennic poprzez rozmowę i obserwację, zachęcamy do **utrzymywania kontaktu z organizacjami pozarządowymi i instytucjami, które specjalizują się w pracy z młodzieżą o zróżnicowanych potrzebach**. Ich doświadczenie i materiały edukacyjne mogą stanowić cenne wsparcie dla kadry i całych społeczności szkolnych. Poniższa tabela służy do gromadzenia informacji o organizacjach i instytucjach, które mogą wspierać szkołę w pracy z młodzieżą o zróżnicowanych potrzebach.

Zakres działań	Nazwa organizacji/ instytucji	Namiary (adres, e-mail, strona www, telefon)	Formy współpracy / materiały edukacyjne / uwagi
Społeczność neuroróżnorodna			
Wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego			
Uczniowie i uczennice o szczególnych uzdolnieniach			
Osoby z doświadczeniem migracji/ uchodźstwa			
Wsparcie socjalno- ekonomiczne			
Równość płci/ wsparcie ze względu na płeć			
Inne			

Standardy bezpieczeństwa w aranżowaniu przestrzeni

Każdy element przestrzeni wyciszenia i regulacji musi **spełniać wymagania BHP** oraz **normy przeciwpożarowe**, a materiały i sprzęty powinny posiadać odpowiednie **atesty**. Za zgodność projektu z przepisami odpowiada **dyrektor szkoły**, który może konsultować propozycję ze specjalistą ds. BHP i osobą odpowiedzialną za ochronę przeciwpożarową.

1. Lokalizacja:

☐	Planowana PWR nie blokuje dróg ewakuacyjnych (zgodnie z planem ewakuacji).
☐	Zachowana jest odległość od grzejników, gniazdek, sprzętu elektrycznego (min. 0,5 m).
☐	Pomieszczenie ma odpowiednią wentylację i dostęp do wyjścia.

2. Meble i wyposażenie:

☐	Meble są stabilne i nie posiadają ostrych krawędzi.
☐	Meble mają atesty dla placówek edukacyjnych (jeśli wymagane);
☐	Meble i elementy wyposażenia ustawione są tak, by nie stwarzały ryzyka potknięcia.

3. Materiały:

☐	Materiały tapicerskie, zasłony, wykładziny mają atesty trudnopalności (np. zgodność z PN-EN).
☐	Brak materiałów łatwopalnych w pobliżu źródeł ciepła.

4. Sprzęt elektryczny:

☐	Lampy, lampki, dyfuzory, urządzenia mają certyfikat CE.
☐	Przewody są nieuszkodzone, zabezpieczone przed potknięciem.
☐	Urządzenia są podłączone do sprawnych gniazdek z ochroną przeciwprzepięciową.

5. Rośliny:

☐	Rośliny nie są trujące ani alergizujące.
☐	Donice są stabilne i zabezpieczone przed przewróceniem.

6. Dokumentacja:

☐	Opis projektu został przygotowany (lokalizacja, lista elementów).
☐	Zebrano atesty trudnopalności i certyfikaty CE.
☐	Dyrektor zatwierdził i wyznaczył osobę do odbioru.

Tablica informacyjna przestrzeni wyciszenia i regulacji emocjonalnej

Tablica informacyjna PWR pełni funkcję przejrzystego narzędzia organizacyjnego, wspierającego zarówno osoby uczące się, jak i personel szkoły. Zawiera zestaw kluczowych informacji: **dane osób odpowiedzialnych, procedury zgłaszania nieprawidłowości oraz kontakty do specjalistów oraz przedstawicieli uczniów i uczennic**. Powinna być jednocześnie **dostosowana do realiów i potrzeb konkretnej szkoły**, tak aby odzwierciedlała jej strukturę, dostępne zasoby oraz przyjęte zasady postępowania. Jej stała obecność w przestrzeni ma na celu ułatwienie orientacji, budowanie poczucia bezpieczeństwa oraz wspieranie spójnego sposobu reagowania na sytuacje wymagające wsparcia.

Gdzie możesz zgłosić nieprawidłowości lub naruszenie zasad?

1. Pedagog lub psycholog szkolny

Imię i nazwisko: _____

2. Samorząd Uczniowski

Opiekun SU: _____

Kontakt: _____

3. Zaufani nauczyciele

Lista: _____

Kontakt: _____

4. Anonimowa skrzynka

Lokalizacja skrzynki: _____

Kontakt: _____

Kod QR: _____

W sytuacji trudnych emocji/kryzysu:

- Skontaktuj się z pedagogiem lub psychologiem szkolnym
- Powiedz wychowawcy lub zaufanemu nauczycielowi
- W razie pilnej potrzeby:
  - Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: _____
  - Kryzysowy telefon zaufania (całodobowy): _____

Arkusz obserwacyjny przestrzeni wyciszenia i regulacji

Zalecamy comiesięczną **obserwację** przestrzeni w **różne dni tygodnia** i o **różnych porach**. Z końcem roku szkolnego można arkusze zebrać i porównać, a także **omówić z samorządem uczniowskim**. Obserwację prowadzimy nie naruszając zasad przestrzeni i spokoju osób w niej przebywających, i tak by nie czuły się obserwowane.

Ten lub podobny arkusz można przekazać samorządowi uczniowskiemu lub innym osobom odpowiedzialnym wśród młodzieży z prośbą o ich regularną obserwację i wnioski.

Arkusz obserwacji przestrzeni wyciszenia i regulacji		
Data obserwacji i dzień tygodnia: _____	Godzina: _____	Osoba dokonująca obserwacji: _____
Liczba przebywających osób:		
Czy pomieszczenie jest używane zgodnie z przeznaczeniem?	tak	częściowo nie
Aktywności osób przebywających w przestrzeni w tym momencie		
Stan pomieszczenia (zakreśl pasujące)	dobry zaniedbany zły brudno braki zniszczenia	
Dalsze spostrzeżenia		

© 2025

Fundacja International Rescue Committee Polska

ul. Żelazna 59a

00-848 Warszawa

E-mail: contact.poland@rescue.org

KRS:0000967282

REGON: 521813553

NIP: 7011085073

Zespół:

Anna Rzym

Barış Altındağ

Ewa Kasiarz

Karolina Prasad

Karolina Ufa

Micol Alberizzi

Specjalne podziękowania dla:

Młodzieżowej Rady Doradczej „Peace in Mind” oraz Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu.

Ilustracje: Studio Fesido, <https://fesido.pl/>

Sugerowany format cytowania: IRC, Przestrzeń szkolna, która wspiera: narzędzia dla opiekunów przestrzeni wyciszenia i regulacji, IRC, Warszawa 2025

Publikacja pt. „Przestrzeń szkolna, która wspiera: narzędzia dla opiekunów przestrzeni wyciszenia i regulacji” jest dostępna na licencji Creative Commons. „Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0 Międzynarodowe” (CC BY-NC 4.0).

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.